

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 3 ft. Félévre 1 ft 50 kr. Pénzes számla 10 kr.
Gazdasági egyesületi tagoknak és községeknek 2 ft.
Előfizetést pénzek és reklamatiók GONDOS (Grünbaum)
MÁRK nyomdátalajdonos címére küldendők.

Felolvas szerkesztő: CSORNA JENŐ.

Kiadó: Gondos (Grünbaum) Márk.

Laptulajdonos: A muraszombati gazdasági főkegyelet.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésügyi közlemények

a szerkesztőséghez küldendők,

Hirdetési díj: 4 hasábos posztosor egyszeri hirdetésnél 10 kr
többzsöri hirdetésnél sorokint 5 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlitér posztosora 25 kr.

Képviselőválasztásunk.

Október hó 28. napján kora reggel már sürgőt-forgott Mura-Szombat lakossága utcákon és tereken, lesve és várva a vidék választó polgárságának érkezését.

A zenekar a regede-utcái Fürst-féle kereskedői ház mellett foglalt állást, miáltal 2 század dragonos helyben és a közeli utvonalak mentén helyezkedett el.

A zenekar Rákóczyval kezdte és fogadtá a csoportonként érkezett választókat.

Ez alatt Horváth Pál ügyvéd, választási elnök Isten szabad ege alatt a központi választmány által kiküldöttelkel letévén a törvényszabta esküt, felhivta a választó polgárokat, hogy alkotmányos jogaikkal élve, jelöltet ajánlhatnak a kiszabott félórai időközben.

Egyszerre csak megmozdul Fürst Albert házától egy ritka, szokatlan nagy menet; elől a Rákóczyt húzó banda, majd a pártelnök és társai, ezek nyomán az egész országot szélességét elfoglaló zűszlóerdő, rengeteg közönséggel.

Horváth Pál ügyvéd, választási elnök előbb magyarul, aztán vend nyelven kihirdet, hogy Varga Gábor ügy-

véd a képviselő jelöltségtől visszalépett, mert mást nem is tehetett a közbizalom ellenében, más jelölt ajánlva nem lévén, Szápáry László gróf urat a muraszombati országgyűlési képviselőválasztási kerület megválasztott képviselőjének m'ndója ki.

No most újból zeneszóval, zászló-erdők alatt indult be az ősi várba a menet; a hol Horváth Pál ügyvéd, választási elnök igazán meleg szavakban tolmácsolta a választó közönség egyhangu választását hozzá kötött szeretetével és reményével.

Viharos eljenzés multával a megjelent képviselő — látva és tapasztalva a ki-kitörő lelkesedést, teljes szível és lélekkel fogadta az impozáns kitüntetést, kijelentve és hangsúlyozva, hogy legmélyebben van meghatva a közbizalom eme fényes nyilvánulása által és mert most már igazán ithon érzi magát saját otthonában, büszkeségének tartja mindazt, a mit a haza, a kerület és járás érdekében kivivhat, mely célra teljes erejét és befolyását igénybe veszi.

Rég láttunk ily lelkesedést!

Persze érthető ez nagyon is, mikor minden oldalról sóvárogva várták és váják a béke korszakát politikában és társadalomban egyaránt. Értsük és ismerjük meg egymást! Erőt csak az

egyvetértés ad s a hatalom is az összetartás törvényein sarkal.

Délutáni 1 órakor a Dobrai-féle vendéglőben nagyszabásu bankett volt, a melyre a vidék értelmisége is megjelent.

Lelkes felköszöntőkben sem volt hiány; egész csapat a felszólalók táborába.

Szápáry László gróf képviselő a legalkotmányosabb fejedelemre, a magyar királyság fenkölt lelkü uralkodójára őríti poharát, akit egész Európa mintafejedelmének ismernek.

Háromszoros riadó éljennel felelt erre fenálva a nagy közönség.

Horváth Pál választási elnök igazán szívből fakadó szavakkal üdvözlé a képviselőt, a kit ez elhagyottt járás valódi atyjának remél; a ki minden jogos érdekét megvalósítani kész és hivatott lesz.

Szóltak még igen sokan!

Török Ernő, Bagáry József, dr. Ivanóczy Ferencz, Saáry József, Czippott Zoltán, Pollák Pongrácz, Hima Sándor, Szakonyi Jenő, Hunyady Náudor stb.

Mindannyian elítélték az áldatlan párt- és társadalmi torzalkodó viszonyokat; mindannyian óhajtják a legszentebb békét, hogy egyesült erővel, vállvetve működhessünk a haza, a ke-

GYŰLTÁRSZABÓ

Választási történet.

Lapunk eredeti közleménya.

— Irta: GÁTHY BALINT. —

— Eredj szolgám, nézz szét magyar népem között, mit csinálnak, mit művelnek, miért a vigasság, harangozás, imádkozás, örömmámor. Rég hallok már zajt, vigalmat, okát tudd meg s jöjj szonnal

— Nagy mogorván készül Péter, kulesát másnak odadja, szárnyat öltve szélesebben lenn terem a határszelen. Amulattal áll egy ritka égbetörő magas ormon s bár fényhez, égi fényhez szeme szokva, törülgeti szorgalmasan, mert mi pompát és ragyogást lát a földön, megbúvóli szívet, lelkét.

Gondolkozik hát biz ez magasztos angyalok dicsőeneke:

Képenyét, mi láthatatlanná teszi testét, öszszefogja és leszálva az oromról, bebállag egy közzelékű kis faluba

A falnak kis harangja írára hív csengvénybongva s áhitattal az emberek öszszegyűlének énekelnek, könyecské for ki a szemekből a szív, az ajk reszket, remeg s midőn elhaj ajkukon a buzgó ének, a pap föllep a szőszekre B-szel harczeről, szenevedérel szomorú, majd dicsődéses nagy napokról. Gondolata visszaszárnyal réd időbe s szaradoknak közdelmeit felsorolja rendre sorra.

Majd kezeit ösietetve az Ur felé száll könyörögyve és áldást kér, engedelmet, hogy a magyar élt e földön ezer évet

Péter újra előtette vándorbotját, utnak indul. Erdő mező, falu város, sorra tűnnek el mögötte s alig akad reített fészkek, hol a magyar ne ünneplene Majd feltűnik egy ragyogó tündérváros a határon Igy őhörnög: Hiszen itt Magyar földön szinte jobb, mint a menyországban

Történetesen június 8-án volt itt nálunk Péter, az égből, a káprázatos ünnepségek voltak reá oly nagy hatással.

Majdhogy Magyar földön felelte magát, de szárnyra kelt s csakhamar kopogtatott a menyország ajtaján

— Ki az?

— Péter.

— Az ur ébren van, türelmetlenül vár. Nem tudja megérteni elmaradását.

— Uram! — kezdi Péter állván az Ur számulánál. Büneke ne tartsd hosszú késedelmemet. Neked mond halát a magyar, hogy a boldog földön ezer évig engedted elői Menyországban, de látam én olyan ünnepeket. És azt Péter búbájós nyelven beszélt, szájatvára jöttek hallgatni István, László Béla, Hollós Mátyás, Lajos, az Anjou kik az ezer év alatt megdicőültek Hála z-olozsmára nyitlak ajkaik: dicsőötívén a magyarok nagy istenét.

... Egy regelen szokatlannal gyors üzenet jött Péternek, ki a menyország kapuját őrizte:

— Az ur izeni menj avonnal le a földre s nézz körül, mi szaravav van!

Péter tüstént szárnyat öltve, utra készül.

Ölt az ur nagy kegyesen, mert mióta lent járt, egyre vágat érzett erőt

— Meg nem pihent, szét se nézett, egyeneesen arra vette útját, a hol fekszik ama tündér város. Amint megyen, egy határban szembe jönnek csoportosan kurjongatva zászlók alatt. Integgetett bizalmasan gondolvá, hogy majd megállnak. De hirtelen megdöbbenve ugrott felre s nem is tudta mit feleljen, midőn réd ordítottak:

„Ki a vivát?”

Gondolja, tán bortól vagyon ily nagy kedvök és odább ment Am alig tett néhány lépést, más csoport jó nagyobb zajjal más név írva a zászlóra s amint az utfelre kiállt, ismét reá kiáltottak:

„Ki a vivát?”

„Ki a vivát?”
Ej bizony tán vége felé jár az ünnepe és országos áldomással végzik... mindegy!... járunk tovább! városba ér talpon minden férfi, asszony, gyermek, ifju, szől a zene. nota járja s amint már nem mehet tovább, rákiáltanak:

„Ki a vivát?”

Ezrivel áll a nép együtt s egy közölök beszélt, majd odább megy. más tömegre bukkán, a mely más beszédet hallgat és így bármerra tér, bárhova lép erdő, mezőn, falun s a nagyvárókban, szünetlen csak beszéd, beszéd, midő Péter már mit sem ért, csak azt hallja, bárha fület két keével erőszakkal is bedugja:

„Ki a vivát?”

Igy nem mehet fel az orloz — gondolkozik, meg kell tudnom, miért e nagy okadalom
De bárhogyan törte fejét, meg jeni meg se tudta a talá ós: fucsza mesét. Ez azt mondja,

rület és legszűkebb hazánk, a mura-szombati járás földművelői, iparosai és kereskedői jólétének biztosítására.

A díszbéd a legjobb hangulatban ért véget.

Esti 7 óraker Meixner Mátyás kereskedő udvarán kigyultak a lámpionok, megszállt a zene, sorakozva indult a fáklyásmenet zenekarával.

Az angolkeret kigyvzó fővonalán haladt a menet, lekendevze útette Szápáry László gróf képviselőnk nevű s így érkezett meg a vár északi homlokzata elé tengerszámml.

A mikor az első magnesiumfáklya kigyult, fellépett az emelvényre Török Ernő kir. közjegyző pártelnök és a lelkesedés hatványozott hangján üdvözölte az új képviselőt, bizalmát, hitét, reményét fejezve ki, hogy ez őstalak birtokosai a szeretet eme pártatlan nyilatkozása mellett a jólét és boldg ság megteremtői, előmozdítói lesznek.

A mura-szombati hölgyek kezéből erre repültek a virágescokrok a képviselő felé, a ki a mint szóhoz juthatott, a folytonos éljenzés mellett, őszintén, szíve, lelke melegével kifejezte jövő politikájának irányát: Isten után a haza és királyért élni és küzdeni, létesíteni a járás minden jogos érdekeit, hogy a jólét, a boldogság terjedjen el itt mindenfelé.

Az egész fáklyásmenet magnesiumfáklyák és görögütüz mellett szokatlan látványt nyújtott; a szeretett képviselő szülői örömtől könyes szemekkel gyönyörködtek a nyüzsgő, mozgó, éljenző közönség fölött a vár ablakaiból.

Török Aranka k. a. csinos csokrot nyújtott át a képviselő urnak hölgyek tisztelete jeléül.

Elmultak ez izgalmas, mozgalmas napok! Nyugalomra és munkára már! Békét óhajt mindenki, egyetértés

hogy negyvennyolc, amaz mást szól, hogy hatvanhét, és föggetlen, szabadelvű, nemzeti az, amaz néppárt pártokivűl, szól az egyik révizio, így a másik kiegyezés, számszövetség, agrárpolitika, nekem ez kell, nekem meg az, ez lesz a jó, amaz veszünk vagy halálunk okozza majd fejünkre, áll politiká hozza csupán a kárt, a bajt. Szembé állnak firtók bittal élesztve fent asszonyokkal. Minden szemben magasra csap a szenvedély leve, lángja s hogy ezredve ünnepet így rojntja, tépi, ki sem látja.

Péter kábut fejjel rohan ki a lármas tömeg közül s meg akarja is hogy szarany kap s a menyország kapujába teszi lábát: hangzik fel meg becspája maga mögött a menyország kapuját, hogy: „Ki a vivő?”

Öszetörve, elfaradvá csak leroskad az Ur előtt, ki szeliden rámo-cogog:

— Uram, legyek mindentudó, de annyit, mit föld népe tud s tudni akar, én soha meg nem tanulok. A templomok bezárva mind, korcsma viszont tárva nyitva. Csak az az egy gondolat villant fel kábut fejembe, hogy az a nép bele nem ful a beszédek tengerébe Uram, ha volt már özönvíz és ha lesz majd tán özönvíz, úgy azt mondom, leun a földön most az embert özönbe szed pusztítja el.

Az Ur pedig Péter szaván elmulatva szent királyi felé fordult és fakadt eme szavakra:

István, László és ti többi nagy királyok, kik csatában vérszében bajban nézetetek megtartottátok, kik a derűs boros napok között hazát szerveztek, megvittátok és örökbe utódokra hagyttátok, — ne féljétek, a magyar nem magyar többé, ha pártokra nem szakadhat, multban így volt, így van ma is az új ezredben mit ígertem, ha nem lesz így — csak egy költő zenéi majd: hogy „élt egy nemzet régesrégén.”

Betyár románcz.

A kereki fehér falas csárda,
Angyal Bandi mulat ott magába,

után sóvárog a honi kebel! Miért építen egyk fél, ha lerombolja azt a másik.

A ki Mura-Szombatnak és a kerületnek igaz barátja, az most már tegeyen félre minden önzést, maradjunk meg mind együtt közösen, munkálkodjunk a jobb jövő kiküzdésében — társadalmi uton — hatványozott tevékenységgel, hogy utódaink áldva emléggessék poraink fölött minket, emlékünket! CATO.

A nagy nap.

Lázás érdeklődéssel nézett elébe Mura-szombat október 28-ának. A két jelölt azonos politikai elvekkel ment bele az alkotmányos küzdelemba, mind a kétő kormánypárti programmal lépén fel, mind a mellett a kerületre s különösen Muraszombatra magára nézve nem volt közömbös a választás sorsa. Nem volt közömbös igen fontos helyi érdekek szempontjából, nem volt közömbös a társadalmi viszonyok consolidatiója tekintetéből.

Azért általános megnagyvadás szállott a kedélyekre, midőn a választás előtt 2 nappal elterjedt a hír, hogy az egyik jelölt, dr. Varga Gábor visszalepett, nem lesz tehát áldatlan pártusa, nem korbizoltatnak fel a szenvedélyek, mert az egyedüli jelölt gróf Szápáry László egyhangulag fog megválasztani.

Mind a mellett, hogy küzdelemre nem volt kiltatás, a választási elnök Horváth Pál ügyvéd nem putarem esetére is megtette az intézkedéseket. Mir kora reggel kivonult a dragonyosok egy csapata a választási helyiség — az állami iskola — elé, egy másik csapat a kis-szombati vicinális ut beagazásánál, egy harmadik csapat a mártonhelyi ut beagazásánál volt felállítva.

Reggel pont 8 órakor Horváth Pál vál. elnök feleslekte a köldökségek tagjait s a választást megoyította. Fel kilenc óraker kihirdette az eredményt, hogy egyedüli Szápáry László gróf ajánlatott képviselő jelöltnek, a ki a mura-szombati kerület megválasztott országgyűlési képviselőjének kijelent. E pillanatban érkeztek meg a Rákóczy induló

Csapláróné bort ide ha mondóm,
Mert a csárdát mindjárt széjjel bontóm.

Azután meg küldje be a lámpát,
Kis kereki legszebb virágát,
Üljön ide az asztal végére,
Hadd tekintek ragyogó szemébe.

Csapláróné az ajtón kizordul,
Sép szemébe! a könyv kizordul,
Ő volt eddig kereki virága,
De szebb nála a fogadott lányja.

A kereki fehér falas csárda,
Mintha helyén halottas ház állna
Olyan csöndes minden végébe
Mintha csak síralomház lenne.

Nagy az oka, hogy ilyen a csárda,
Oda van már kereki virága
A csapláróné a lányt elkergette
Amert az is a belyárt szerette.

Kerék tolymá csalogató habja,
Előtt lányt keblére fogadja,
Harmadnapra hálaz legény hozta
Halálát a csapláróné okozta.

A kereki fehér falas csárda,
Tetején a tűzmadarak árja...
Füst... sziporka száll a sötét égbe
Ropogva ég a kavargó szelbe.

Angyal Bandi lobogós ingébe
Ugy megyen föl a törvény elébe.
A kit soha meg nem tudtak kapni
Ea vagyok a híres Angyal Bandi.

Felgyujtottam a kereki csárdát
Mert halálba inték azt az árját...
A ki nélkül világom nem élem,
Itt vagyok hát, végazzenek vélem.

BELENCZY DEZSŐ.

zenéje mellett a külső községek választói, a kik az eredményt hallva harsogó éljenzésbe törtek ki. Erre az egész közönség zász-lók alatt a várkastély elé vonult, hol Horváth választási elnök hatásos szavak kíséretében adta tudtára gróf Szápáry Lászlónak m gyválasztatását. A fiatal gróf meghatottság-mal rezgő ihletett hangon lelkes szép szavakban köszönte meg a polgárok bizalmát, kijelentve, hogy a kerület s a város érdeke és ő érdeke is, hogy mindenkor őszintén, hiszen egyint fog érezni s egyint fog dolgozni szeretett polgártársaiival a haza és a kerület felvirágoztatása érdekében. Szólni nem akartó éljenzés volt a felelet az igazán meleg szavakra, melyeket vend nyelven lagáry József mártonhelyi plebános igen szépen s lelkesen to' mácsolt, mire a mandátumot hozó köldökségek a képviselő a várkastélyba vilásgreggelire, az összes választókat pedig a vendökségekbe ebédre hivatta m-g.

Különösen lelkes volt a hangulat a „Korona” szállóban tartott ebéden, hol a képviselő öcsészei Pál gróffal végig jelen volt az ebéden. Szébbnél-szebb felköszöntők hangzóttak el. Elsőnek a szeretett képviselő szólalt fel, átmondott szép beszéduen emlékezzen meg a felséges magyar királyról, mint az alkotmány legelső és leghatalmasabb oszlopáról. Utána Török Ernő tolmácsolta a választó polgárság örömet a választás eredménye fölött s igaz ragaszkodásunkat szeretett képviselőnközé. Mire Szápáry László gróf a választók egészségére írté poharát. Majd Pollák Pongrácz főszolgabíró és Szakonyi Jenő kir. s-telekkönyvezetők éttettek lelkesen a képviselőt. Csorna Jenő tb. főszolgabíró Szápáry Giza gróf m. kir. főudvarmesterre és nejére szűl. Gyóry Mária grófnőre, képviselőnk szüleire emelt poharat. Saáry József kir. járásbíró és dr. Czipott Zoltán gróf Szápáry László gróf éttettek hatásos szavakkal. Szápáry László gróf azokert emelt poharát, a kik jelöltséget hathatósan támogattak, köztük Pollák Pongrácz főszolgabíróra, — Szápáry Pál gróf szépen gördülő szelimes beszéduben az egész bírói kart éttette. Mondtak meg több felköszöntőt is, melyeket mind reprodukálni lapunk szűk tere nem engedti. Fel négy óraker bucsuzott a képviselő lelkes éljenzés közűt, de a társaság nagy része még tovább is együtt maradt lelkes hangulatban.

Eti 7 óraker harásny zenezóval fáklyás menet vonult a várkastélyhoz zugó éljenzékek köszönetre a képviselőt, Szápáry László gróf mejezent az erkélyen, mire görög tűzfény lebbent fel s a hölgyek virágzapot szórtak az ünnepeit felé Török Ernő tolmácsolta lelkes hangon a polgárság érzelmeit, mire a fiatal képviselő őszinte melegségtől dazudó szavazaban közdönte meg a polgárság fnyes ünneését. Majd lesietett választói közé s többekkel kezét szoritva egyenként is megköszönte a ragaszkodás és meghálaló nyilvánulását. A fáklyás menet elvonult, de soká hangzótt még az utcákon a lelkes kiáltás: éljen gróf Szápáry László!

Helyi és vidéki hírek.

— **Végre egy vívmány.** Régen, nagyon régen nem jaygehetünk fel e lapok krónikájában való aggá val eszméről, teljeselebbe ment tervről semmit Most az egyzer a haladás, a modernség egy epochalis alkotásról referálhatunk. A vasvármegyei telefonhálózat hazail éppen október 29-én, esztörtökön bekerkeztek Mura-szombatra s még az nap este meg is indult rajtuk az első beszélgetés a szolgabíróság, a postahivatal és a casino között. Városunkban egyelőre 4 állomás van, a szolgabíróággnál a casinóban ipartestületben és a postahivatalnál. De reméljük, hogy az előfizetők száma nemokora szaporodni fog, a mint a közönség az intézmény előnyeiről tapasztalattalag meggyőződik. Reméljük azt is, hogy a közel jövőben a körjegyzői székhelyek is bevonatnak a hálózatba, a mely akkor lesz csak igazán áldásos vidékünkre nézve.

— **Mittentum! Chrysanthemum-kialltás.** Mint értesülünk, a bellinai-osi uradalmi kertészet az idén is rendez Chrysanthemum-kialltást, azon szép „Katalin-rózsák”-ból, melyek annyira divatosak lettek. — Mitán a budapesti Chrysanthemum-kialltás részvételenség követke-

ében elmaradt, dacára ennek alkalom van adva hogy a környékbeli nagyérdemű közönség egy kisebb szabványos millenium Chrysanthemum-kiallítás megtekinthet. Tekintva továbbá, hogy a csakoly 20 fillér belépti díjából összejáró tiszta jövedelem egy része nemcsak ezútra lesz fordítva, ugyanis a Magyarosító- és Közművelődési szakosztály javára, nagyon kívánatos volna ha a nagyérdemű közönség pártolna és nagyobb számban meglátogatná, mert itt tulajdonképp élvezet párosul a jótékonyossággal.

Hymen. Krausz Gusztáv, az osztrák hercegmalom zagrabi képviselője eljegyezte Árvai Bernát helybeli kereskedő leányát, Kamillát.

A választások után. Elmúltak tehát a zápos napok Csöndes kis társas életünk visszazököntet ismét a rendes medrére. A házakat nem ékesítik már a nemzeti lobogók, a kalapokról eltűntek a színes tollak, a korcsmákból nem hangzanak ki a kortes dalok, szóval a rendes hétköznapi szűkesség mindenütt De jól van ez így, a munkához csend és nyugalom kell, nekünk pedig sokat, nagyon sokat kell dolgoznunk nem csak a megélhetésért. De városunk és vidékünk emelése fejlesztése érdekében Azért tehát munkára fel!

Halottak napja. Ma ünnepli a keresztény világ a legkegyelmelebb ünnepet, a földi világhöz elköltöztek a halottak ünnepét. Ezernyi ezer koszorú borítja be a néma sírhantokat ez este. megemléseink a temetők, az enyveszt és megszentelt helyei, ezernyi apró láng gyul ki s világit bele a sötét fekete ösi éjszakába hirdetve az égi vigaszt a feltámadás reményét.

Gyászir. Lapunk szerkesztőjét Csorna Jenő t. főszolgabíróét és családját súlyos csapás érte Sőgora Geschrey Elek, az alsópárti uradalom intézője folyó hó 24-én elhalálozott.

Közzététel nyilvánítás. Fiszár Lajos széchenyifalvi lakos az alya temetésén megjelent sűrűbbi önk. törlőtel-gyűlöletnek 5 frotó adományozott, melyért ezennel köszönetet jelent ki a tagok nevében

A parancsnokság.

Vegyes hírek.

A megyéből.

— A képviselő-választások megyénkben a következő eredményre végeztek: Muraszombatban gróf Szápary László kormánypárti (egyhangu), Körmenuden Chernel György kormánypárti (576 szótöbbséggel), Szent-Györgyvárosban Kálmán kormánypárti (egyhangu), Némestűrvárt Rosenbergy Gyula kormánypárti (236 szótöbbséggel), Rumbach-Buzáth Ferenc néppárti (800 szótöbbséggel), Kőszegen Szájbély Gyula kormánypárti (210 szótöbbséggel), Kis-Czelben György Elek Kossuth-párti (671 szótöbbséggel a szintén felségelenségi, de Ugronista Tulok Belső ellen), Felső-Ebriúti Radó Kálmán kormánypárti (egyhangu), Sáraróti Fürsther Otdó pártoknyári (680 szótöbbséggel), Sombathelyen Major Ferenc néppárti (342 szótöbbséggel) Wlassic, Gyula vall. és közoktatásügyi miniszter ellen).

A hazából.

— A választások eddigi eredménye: Lapunk zárlát megválasztott 238 szabadvány 28 nemzeti parti, 42 Kossuthpárti, 5 Ugronpárti, 16 néppárti, 11 pártoknyári. Pótválasztás lesz 6 kerületben.

— Választások a szomszédban. Csáktornyan Wlassic Gyula vallás és közoktatási miniszter Major Ferenc néppárti ellen. — Alsó-Lendván Marsovszky Géza uppartí azótt Mandel Pal ellen. — Békésu Berger Ignác plébános nemzeti parti programmal Hájó Mihály kormánypárti jelölt ellen.

Mi lesz a Laczika?

Írta: Fehér Dezső.

Mikor Laczika elérte a tizedik életévét és odahagyta az elemisták rövid nadrágos, fáska-csuklós táborát, átlépte az emeletes gymnáziumi épület nagy, vasrácsos kapuját, a Csongrádi familia élérkezettnek látta az időt, hogy komoly családi konferenciára gyűljen össze azon ezüdtől, hogy megállapítsassák a család egyetlen reményteljes fiú-cseméjének jövője és hogy kimondassák a mit em sejtő virgencze nebuló feje fölött a végleges verdikt: hogy t. i. mi lesz a Laczika?

Válaszággal ünnepzárba ment az a bizalmas konferencia. A fehérre terített luzsabeli tárgyasztalon friss, kivánatos szöke, gyöngyözö ércjelvény, valódi havanna szivarok, rejtegetett szőlőlé-hány egy kis pipában és a lúgas oldalsó a kitéleptett pátórium jeleztek a konferenciára nagy jelentőségű. Maga Csongrádi Péter illő szokás szerint az asztalfőnél elbűbölt meg jobbján Agnuszka hitvese trónját. A család rőzszabimbjára, Annuska balról ült az asztalfőnél és Hoino verseit olvagatta.

Azán a nagypapa s nagymama következtek bizalmas közelben egymáshoz és végül Zsirus Ba-

lambér, a város leggazdagabb hentesé, aki keresztapái minősége folytán szintén jó formát a Laczika jövőjéhez.

Itt az ideje, ugymond a család fő, hogy tanácskozzunk a Laczika jövője felett.

Az a ma gyermekek legnagyobb átká, hogy szülők mind-n methodus nélkül tanítatták és nevelik őket drága pénzben anélkül, hogy fejlődő korukban már egy bizonyos tehetségüknek és hajlamuknak legjobban megfelelő pályára szánják őket. Pedig irányít nélkül a legjobb hajó is csak találgatva szel a nagy tengeren és ez magyarázza meg azon körülményt is, hogy a tanult emberek közül annyi züllik el, annyi lesz a szellemi proletár.

Helyes! Helyes! volt a család egybehangozó véleménye.

Azán megeregt az egyetlen fiú jövője felletti nagy vita. Csongrádi Péter, mint realis élet-nézetekkel bíró ember azt akarta, hogy a Laczika kereskedő legyen, mert manapság csak a kereskedőnek van jövője. Nincs a havi fizetés szők és sovány korlátai közé szorítva és így alkalma van a b-c-letes vagyonszereésre. Egyszóval az ő indítványát az volt, hogy Laczika végezzen 4 gimnáziumot, lépjen onnan a kereskedelmi akadémiába, azután gyakorokoskodjék pár évig egy nagy Czelben, míg végre önállósíthatja magát.

Ezen terv ellen kézzel-lábbal sietett tiltakozni a háziasszony. Ő mint anya nem engedheti meg, hogy a lángeszű s nagy hivatásra szültelettel gyermekből pudispringer legyen. Laczika józsg lesz. A jogi pályát az egyedüli, ahol olyan tehetségű megaldott ifjú, mint Laczika, karriert csinálhat. L-hét bíró, de lehet miniszter is.

Egy szóval, nagyon megmozdított a vélemények. A nagypapó — közvényezésre tekintettel azt akarta, hogy Laczika orvos legyen a nagymama, ki szerint csak azért állnik, hogy istennel tetőző dolgot cselekedjünk, azt kívánta, hogy legyen Laczika pap, ki tudja, az ilyen nagyváró ember lehet még püspök is vagy hercegprímás.

Annuska, a ki tuljárt a tizenhét éven és titokban sürűt sandalított az ablakredőny mögött az utcára, a mellett szavazott, hogy katona legyen, még pedig huszártisz. Oh, mert nincs az i-tunak szebb, dalásabb teremtése, mint a lovon nyergelés huszártisz.

Legutóljára szólott meg, de azután a legfőbb hősében érvelt Zsirus Balamber, aki két emeletes házára, nagy vagyonára és imponáló halájjára hivatkozva, azt akarta, hogy Laczika disznókereskedő legyen s a legjövendelműbb s lepraktikusabb foglalkozás és ha nem is olyan ideális, de hát végre is — ideálköbbs nem élhet meg az ember.

A Zsirus Balamber tervét a család egyhangú és mely indignációval utasította vissza. A mama csakhogy el nem ájult Laczika keresztapájának plánuma felett és sirva tiltakozott: Inkább ma haljon meg! Bár inkább még se szűltem volna.

Szót szó követett és a család előbűbössége, iudokolatlan nagyvárágása és büszkesége fölött a keresztapa olyan éktelen dühbe jött, hogy szörnyű haraggal távozott.

Bolondok vagytok! Hit süsésétek meg a fiaitokat. Bizony nem lesz belőle semmi. Am ha úgy megvetitek a disznókereskedői pályát, vessetek meg engem is. Alázólgója!

És ezzel vágatott háza, mint egy neki bűszült papja... Tróntokot nem gyűlölték úgy a Rislereket, mint Zsirus a Csongrádi familiát azóttul. Soha még házuk tája felé sem tekintett.

Elmúlt egy év, Laczika a második gymnasiumba került és a reményteljes család még mindig nem tudta, hogy mi lesz a fiúból.

Szeptemberben új családi konferencia volt, de újra eredmény nélkül.

Most a nagymama heveskedett, hogy az ő drága unokáját nem papnak akarják nevelni, ott hagyta a hátalán gyermekeket s elment lakni a város végére.

Egy év múlva követte őt városvégi magányába a nagypapó is, a kinek fájdalom közvényében nem tudtak segíteni az orvosok. Mikor ugyanis Laczika harmadik gymnasiumba lépett, a nagypapó vészett össze csufosan familiájával, a miért Laczika n-m az orvosi pályára akarták adni. Mind-ebbe azt látom — mondotta, — hogy ti azt akartátok, hogy sohasem gyógyuljak ki a közvény-műből, pedig érzem, hogy csak az én drága unokám a Laczika volna képes ebből kigyógyítani. És ma a makraucos Annuska még mindig huszártiszúkn szeretne volna látni a bájtyát, a szőlőkönnyűtelent félrehagy adták a lauyt egy éleslő-gyároshoz.

Mikor végre a Laczika a VIII-ik gymnasiumba került, a családi konferencia már csak kétféle volt. Híne az ókor aztán annál konoktabb harcoltak érte. Csongrádi Péter még most sem mondott le az ő tervéről, hogy az immár Lászlóvá avanszított Laczika kereskedő legyen, míg Csongrádi még mindig a jogi pályát mellett harcolt.

És a nézelődés oly heves konfliktusra adott okot, hogy tromfa tromf következett és Con-

grádi — szinte restellem kiirni — alaposan helybenhagyta feleségét, hogy az meg sem állt az ügyvéd lakásig, a kivel aztán megindította a válóper brutális férje ellen.

A család büszkesége, egyetlen reményteljes cseméjét a Lászlóvá avanszított Laczika pedig sikeresen tette le az érettségi vizsgát és mielőtt a maturát a kezében szorongatná, legelső dolga volt, hogy beleszeressen a városban működő rapaces színtársulat festett arcu naivájába. Mint-hogy pedig a színtársulat szeptemberben Tükerevé tolla Thespius vándor-korodját, hát Laczika is álmot Turkevéré, mert nem tudta elhagyni első ideálját, a festett szépségű nőivart.

Elni pedig csak kell az embernek, Laczikának jó hangja volt, hát beallott kóristának.

Különfélék a gazdaság köréből.

Kacsáknak hernyók okozta mérgezése.

Giraud barnéz ivó állatorvos, a múlt év őszén több ízben észlelte Pteris brassicae (káposztázöndék) hernyói által előidézett mérgező kacsák között: A mérgezés jelei a megvert hernyók mennyiségére szerint a 6-20 óra múlva jelentkeznek és étvágytalanság, általános elesétség és hasmenésben nyilvánulnak. Szilysabb megbetegedés esetén az állatok már rövid idő (4-7 óra alatt) annyira elgyengülnek, hogy felkelésre alig bírhatók, inognak és vagy oldára, vagy a keresztáti bűnűlása miatt hátra nek. Egyeseken karikázó mozgások is észlelhetők. Eután légszomjúsgál áll, a esőr és labak elápadnak, az öntudat eltűnik s a beteg oldalon fekvő, néha rövid idő alatt, mások pedig csak óráig tartó vomgás után elhullanak. Olykor a vészolt tünetek nem fejlődnek ki ily súlyos fokba s a beteg meggyógyulnak. Boncolásakor c-upán a tápcsatorna ki-foku gyaladása (hurut) állapítható meg; épp-n ebben különbözik a letet a kolerától, melynél a gyaladás mindig haemorrhagiás jellegű. G jellemzőnek mordia a betegre a keresztbűnűlást, melyet Förhler is észlelt tehelenek és lovakon a Pteris crataegi (galagonyázöndék) hernyóinak evése után. Mint-hogy a tápcsatorna enyhé megbetegedésevel a súlyos tünetek nem magyarázhatók meg, a hernyók pedig csak mérsékeltlen észlelők és a keresztbűnűlással más állatokban is észlelők hernyók evése után. G. azt hiszi, hogy a hernyók egy mérget tartalmaznak, mely a központi idegrendszerre hatva előidőzi a gyorsan bekövetkező hűdést s a soporú állapotot.

Megromlott takarmányok vermélése.

Okos verméléssel még sok romlásnak indult takarmányt meg lehet menteni. Persze a mi már rothadt, abból jót nem lehet csinálni, de a penészes takarmányt még etethetővé tehetjük. A penészt könnyű főnkre tenni. A hízásanyagok is, ha valami vizes kamrában megpenészedik a feshéreműtők, egyszerűen leötköz vizzel s kiteszik a napra, pár óra alatt főnkre mennek a penészgombák s a ruha is elveszti a penészesagot. Ép így a penészes szalma, török, teugeri kóró, vagy széna, felapórvá, meglocólvá, betermelve, oly eredőben meg ker-szűt, mely minden farész s rothadó gombát főnkre tesz. Én már vermetem be olyan tengriszárt majushab, mely egész őszel, télen és tavasszal szabadon állva ugyan-csak penészes volt, s kiterjesztve igen szivesen ette a jószág.

Aranyozott képhereketek

legészserűbb megtisztítani egy (1) rész szalmiékesszel és 4 rész szappanos spirítusból álló keverébe mártott vattával, melylyel a keretet finoman ledörzsöljük.

A saccharin emészthetősége és hatása.

A saccharin a vegyszerek újabb találmányu művezukra eleinte, mindjárt feltalálása után sokakban azt a hitet keltezte, hogy oleón előállítva majd a cukrot fogja helyettesíteni. Ugy látszik azonban, hogy az oleó előállítás nem igen siker-lik. E mellett mint tapasztalásra napról-napra rosszabb hírek jönnek forgalomba. Eleinte csak azt tudtuk meg, hogy a saccharin 300-400-szor édesebb a cukornál, s így oly nagy mértékben fogyasztva, mint a cukor, ártalmas a szervezetre, mert ilyen konon-rán élességet nem bír meg a gyomor. Ujjában azonban azt is kiderítették a kísérletek, hogy a saccharin tulajdonképp nem is táplálék, tehát a könnyen emészthető s igen tápláló cukornál nem is hasonlítószerű össe. A saccharin csak egy élvezeti szer, mely izlés idegeneket a szó szoros értelmében félrevezet s elhiteleti vele, hogy most valami édes eladott izlet. Taplókötési szempontból tehát a saccharin teljesen értéktelen anyag. Még érdekesebb azonban a saccharinnak az erjedő gombákra teljeseen megőrlő. Most meg az a jó tulajdonsága is ellene szól. Ugyanis rájött-k, hogy a gyomor és a gyomorsavak még magukban nem elégségek az emésztéshez, hanem, hogy az emésztést ugyan emésztők azok az erjedő gombák, melyek az étellel, illetve takarmánnyal a gyomorba jutnak. E gombákra igen

